

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	240 K
Félévre	120 K
Hegyedévre	60 K
Egy hétre	20 K

Egyes szám ára 20 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilítveva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDEN NAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Becskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 43. szám.

Kedd, február 24.

Meggyilkolták a budapesti „Népszava” szerkesztőjét és munkatársát.

Budapest, febr. 22. A magyar főváros közönségét egy kettős gyilkosság tartja izgalomban. Somogyi Bélát, a Népszava szerkesztőjét és Bacsó Bélát, a lap munkatársát *automobilos banditák elhurcolták, meggyilkolták, holttesteiket a Dunába dobták.*

Még folyó hó 17-én, kedden este 7 és 8 óra között történt a két hírlapíró eltűnése és csak most jöttek rá, hogy mind a kettő valószínűleg politikai bünténynek esett áldozatul.

Egy nagyobb, nyitott, de előrebuzható ponyvafedeles, kétreflektoru automobil jelent meg a fenti időtájt a Conti-utca szomszédságában levő Csokonay-utcában. Ide kicsalták valami ürüggyel Somogyi

szerkesztőt és Bacsó Bélát, betuszkolták az autóba és elhurcolták. Dunakeszi határában mind a kettőt agyonlőtték. Somogyi holttestét már ki is fogták. Pénteken az újpesti temető halottsházában felboncolták. 7 sérülés volt a fején hottól, löttse pedig a koponyáján. Előbb agyonlőtték revolverrel, azután holtan a vízbe dobták. Tegnap, vasárnap délután volt a temetése nagy részvét mellett.

Bacsó holttestét most keresik.

Az egész budapesti rendőrség talpon van és Nagy Károly detektívönökök az élen lázasan nyomozza az ismeretlen automobilos gyilkosokat. A nyomravezetőknek 10.000 K jutalmat tűztek ki.

A francia sajtó támadja Wilsont.

Páris, febr. 22. A francia sajtó erősen támadja Wilsont és egyes lapok azt írják, hogy a Lansinggal szemben tanúsított magatartása, nemkülönben az adriai ügy kezelése arra vall, hogy *nem felelős azért, amit tesz.*

A francia sajtó hangja arra vall, hogy a szövetségesek esetleg Wilson kikerülésével és ultimátumának figyelmen kívül hagyásával oldják meg a bonyolult adriai ügyet.

Az *Action Francaise* azt írja, hogy Wilson ultimátuma igen perfid. Wilson sakkhuzása a francia-angol-olasz szövetség létesítését egyelőre megnehezítette.

Az *Eclair* azt írja vezércikkében, hogy Wilson ismét a menydörög jupiter szerepében jelent meg, de egyedül van és sem az amerikai istenek, sem a nép nem követi.

Az *Echo de Paris* azt írja, hogy Wilson mint egy új Józsuá meg akarja állítani a napot.

A *Chicago Tribune* tudósítója jelenti Párisból:

Wilson abban a pillanatban esapott bele ismét az adriai ügybe, amidőn három kormányzó Londonban már meg-egyezett Jugoszláviával. A francia külügyminiszteriumtól szerzett felvilágosítás szerint Beogradban már hajlandóságot mutattak arra, hogy az adriai problémának véget vessenek oly módon, hogy Fiumét Szerbia kapja, Dalmáciát pedig Olaszország. Wilson azonban ultimátumot küldött a szövetségeseknek, amely-

ben tiltakozik az adriai kérdés ilyen-lyé-lyé elintézése ellen.

Bécs, febr. 22. A *Neues Wiener Journal*-nak jelenti Berlinből:

Washingtoni szikratávirat szerint Wilson és Lansing viszálykodása miatt szenvedélyes izgatás indult meg Amerikában Wilson ellen.

Sebastopolt védik a bolsevikiek ellen.

Bécs, febr. 22. Az *Associated Press* tudósítója azt jelenti Konstantinápolyból, hogy *Sebastopol* a legújabb hírek szerint nagy veszélyben forog és lehet, hogy Odessza elestét Sebastopol eleste fogja követni. A még nem bolsevista Dél-oroszország sorsa rendkívül bizonytalan. A szövetségesek ott levő tisztjei és megbízottai attól tartanak, hogy belső zavarok fogják előidézni a vörösek győzelmét. *Shilling* tábornok védi Sebastopolt és ő a parancsnoka azoknak az önkéntes csapatoknak, amelyek a krími félszigetet tartják. A félsziget körüli lagúnák keményre befgytak és Sebastopol védői attól félnek, hogy a vörös csapatok a jégen közelíthetik meg a várost. A sebastopoli kikötőt a jég eltorlaszolta, úgy hogy a hajózás majdnem lehetetlen. A városból 10.000 ember akar hajóra szállni és 11.000 érkezett Odesszából, akik szintén tovább akarnak jutni. Élelem, orvosság kevés van, a menekültek között a tifusz dühöng. A sebastopoli kikötőben egy amerikai torpedóromboló, egy angol csatahajó és több francia és

görög torpedóromboló van, amelyek azonban képtelenek a lakosság elszállítására.

Denikin és a kozák legfőbb tanács között egyezmény jött létre, a Terek-kozákok teljesen támogatják is Denikint, a doni és kubáni kozákok azonban olyan fentartásokkal élnek, amelyek a krími-i helyzetet kétségessé teszik.

A belga király Rómába utazik.

Zürichből jelenti: Római jelentés szerint a belga király legközelebb nem hivatalosan meg fogja látogatni az olasz királyt.

Milyen a valutapiac Aradon?

Arad, február 22. Ma a valutapiacon csupán a márka iránt mutatkozott nagyobb kereslet, melynek értéke négy koronán felülre emelkedett. A lei 305-309, a dollár 225-220. Igen élénk volt az érdeklődés az aranyak és az ezüst korona iránt, mely előbbi 820-ig, az utóbbi pedig darabonként 13-ig emelkedett.

Pénz a szappanban.

Százhuszezer márkát foglalt le az aradi rendőrség.

Arad, febr. 22. Az aradi rendőrség két detektívje tegnap délután két nagystilű pénzűért tartóztatott le a vasúti állomáson. Tegnap délelőtt két aradi detektív, akik ellenőrző körutjukat végezték, a Városliget közelében megszólította két fiatalember s arra kérte őket, hogy ajánljanak nekik egy autót, mely őket Timisorara (Temesvárra) vinné. A detektívnek gyanus volt a dolog s követtek a két fiatalembert, akik az állomásra mentek, ott a csabai vonatba szállottak be. A detektívek leszállították őket és felhozták a rendőrségre, ahol megállapították, hogy az illetők Guth Béla és Reich Jenő oradea-marei (nagyvárad) kereskedők. Megmotozásuk alkalmával vingai bombont, szappant és kátránykupot találtak náluk, melyek azonban terjedelmükhöz képest nagyon könnyűek voltak. *A detektívek egy darab szappant próbaképen szétvágtak s ebben három darab ezermárkás bankjegyet találtak.* Erre az összes csomagokat megvizsgálták s bennök összesen 124 ezer márkást találtak, melyek mai értéke 600.000 koronának felel meg. A két fiatalembert a rendőrség tegnap előzetes letartóztatásba helyezte. Ma délelőtt tartott ez ügyben tárgyalást *Popovicu Valér* dr. rendőrbíró és a márkák elkobzására ítélte a két kereskedőt, akik az ítélet ellen felebbezést jelentettek be.

Poincaré bucsuja.

Páris, febr. 22. (Havas-ügynökség.) Az elnöki hatalom átadása a szokásos ünneplésségek között ment végbe. A ceremónia végeztével Poincaré és Deshanel a városházára ment. Itt fogadtatás volt, amelyen jelen voltak Loubet és Fallières volt elnökök is. Poincarét és Deschanelt az egész uton lelkes óvációkban részesítették.

Páris, febr. 22. (Havas-ügynökség.) A köztársasági elnökválasztás alkalmából Millerand miniszterelnök beadta a kormány lemondását. Dechanel elnök a lemondást nem fogadta el.

Segély a munkanélkülieknek.

Beograd, febr. 22. A szociális ügyek minisztere 300.000 dinár segélyt utalt ki a munkanélküli munkások felsegélyezésére.

Az osztrák külügyi bizottság és a nyugatmagyarországi kérdés.

Bécs, febr. 22. Teljes számban jöttek össze ma délelőtt tíz órára a nemzetgyűlési külügyi bizottságnak tagjai. Az ülést nagy érdeklődés előzte meg, mert híre terjedt, hogy Renner dr. kancellár bécsi magyar követ útján újabb jegyzéket kapott Budapestről, amelyben a magyar kormány bejelenti készségét arra, hogy első javaslatára vár a válaszsral az osztrák kormány részéről mindaddig, míg a neuillyi béke sorsa eldőli. A magyar kormány ezzel is bizonyosságot kíván tenni arról, hogy első jegyzékében foglalt javaslata alapos megfontolásból eredt és nem taktikai manőver.

Hauser prelátus elnökölt az ülésen s nyomban szót kért Renner dr. kancellár. Tudatta a bizottsággal, hogy az előre jelzett jegyzék időközben megjött. A magyar kormány a nyugatmagyarországi kérdésben kész várni az osztrák kormány döntésére a béke utánig. Amde — folytatta az államkancellár — a nyugatmagyarországi kérdés nemcsak Ausztria és Magyarország között eldöntendő ügy.

Az európai egyensúly kérdéséről van szó, amely az osztrák békeszerződésben már el van rendezve s annak esetleges megváltoztatása csak magának a békeszerződésnek módosítása útján történhetnek.

Az osztrák kormány is kívánatosnak tartja, hogy mielőbb meginduljanak a kereskedelempolitikai tárgyalások a magyar kormánnyal s evégből már most hajlandó megtenni az előkészítő lépéseket, hogy időt ne veszítsen.

Az államkancellár után a keresztényszocialista, majd a szociáldemokrata és a német nemzeti pártok szónokai rövid nyilatkozatban jelezték állásfoglalásukat. Csatlakoztak a kormány felfogásához, de az egyik felszólaló hangsúlyozta, hogy kívánatos és célszerű volna, ha a nyugatmagyarországi kérdést és vele a magyar kormány javaslatát nemcsak a külügyi bizottság, hanem a nemzetgyűlés plenuma is tárgyalná.

E tekintetben a bizottság nem határozott, mert előbb a pártok konferenciát fognak tartani s eldöntik, hogy kívánják-e a kérdést a nemzetgyűlés elé vinni.

A magyar népbiztosok bünügye a cseh külügyi bizottságban.

Prága, febr. 22. A külügyi bizottságban Nemeš szociáldemokrata képviselő kijelentette, hogy nem tudja elképzelni, mint tudná az entente a cseh köztársaságot Oroszországgal való háboru esetén megvédelmezni es hangoztatta, hogy az oroszországi intervenció ellen az egész nép állást foglalt. Az orosz politikában való új tájékozódást követel, mert a cseh köztársaságnak szüksége van az Oroszországgal való gazdasági viszonyra. Kérdi a külügyminisztert, hogy hajlandó e gazdasági viszonyt fűzni Szovjetoroszországgal. Követelte végül, hogy a román kormánynál az internált huszonnyolc kárpáti orosz ügyében, a magyar kormánynál pedig a népbiztosok ügyében lépjenek közbe.

Egy orvos tragédiája.

Szeged, február 22 Megrendítő öngyilkosság történt a napokban Szegeden. Dr. Mészáros Károly, egy kiváló, egész környéken ismert tudós orvos, Sz. Szigethy Vilmosnak, a Veliki Becskerekről Szegedre került írónak sógora, öngyilkosságot követett el. Négy hónap óta készült a halálra. Felesége ugyanis négy hónap előtt szintén öngyilkos lett. Ez buskomorságba ejtette. Haját, szakállát sem nyíratta le azóta. Édes anyja és nővére szomorúan nézték, hogy a sokat dolgozott tudós mivé lett, feltették, de arra még sem gondoltak, hogy véget vet életének. Az ellene indított hajsza, elhunyt felesége rokonainak szüntelenül folyó támadásai azonban teljesen szétzilalták a megrokkant ember idegeit, még pört is kapott a nyakába, az engesztelhetetlen család megtámadta néhai Mészárosné hagyatékát, amiből pedig Mészáros nem akart elvenni semmit sem. Az önzetlenség mintaképeinek ismerték, aki mindenkinek csak adott és legtöbbször a magát sem követelte.

Hogy mi volt a közvetlen oka öngyilkosságának, nem tudják. Tegnapelőtt találtak rá holtestére. A szobalánya nem tudta kinyitni a hálószobáját, mire lakatos feszítette fel a zárat s amikor a szobába léptek, ott látták elkékülten lógni a falon. *Törülközővel akasztotta fel magát egy szegre.* Előtte a földön dunyha és párnák s azokon feldöntve egy karosszék. Erre állt fel, azután kirugta maga alól. A párnákat azért rakta a földre, hogy a szék ne üssön zajt. Az íróasztalán ceruzával írva a következő sorok voltak:

„Mióta szegény jó kis feleségem elment, csak a nagy utra készültem, utána. Elrendeztem sok mindent, de nem bírom tovább. Mély hálával minden jótévőm iránt, mély bánattal halok meg, tudva, hogy minden jóakaratomat átokká változtatta pokoli farizeus ellenségeim hasonlíthatatlan gonoszsága és meg nem álló és senkit sem kímélő konok üldözése és kifogyhatatlan cselvetése. Bocsánatát kérem mindenkinek, akinek nemakarva vétettem. A legegyszerűbben temessenek el.“

Tragédiája városszerte nagy részvétet kelt.

LEGUJABB

A veliki becskerekeli jugoszláv sajtóiroda déli jelentései.

Beograd, febr. 22. Öfensége Sándor régens aláírta a kinevezési okmányt, amelynek alapján Szpalajkovits Mirosláv dr. tárcanélküli minisztert kinevezi Trumbits Anton belügyminiszter helyetteséül. Szpalajkovits dr. vezeti Trumbits dr. távollétében a rezortjába tartozó ügyeket.

Beograd, febr. 22. Mivel a görögországi vasuti sztrájk megszűnt, a beográdi államvasutak igazgatósága jelenti, hogy február hó 20-tól az áruszállítás, tekintet nélkül a súlyra, megindul Görögország és Gyevgyelija felé.

Páris, febr. 22. Bon Arló kijelentette az angol parlamentben a következőket:

— Azt hiszem szükségtelen megállapítanom, hogy a szövetséges államok Londonban időző képviselői közül egyetlen egy sincsen, aki nem látná be nagy fontosságát annak, hogy az Egyesült Államok kormányával és népével jó viszonyban legyünk.

Páris, febr. 22. Washingtonból jelentik: Wilson elnök elkészült a válasszal az adriai kérdést illetően. Azt állítják, hogy Wilson elnök megtartotta álláspontját, amelyet utóbbi jegyzékében képviselt.

A „Daily Telegraph“ szerint az új jegyzék kategorikus, azonban nem zárja ki a kisebb engedményeket és békülékeny szellemben íródott.

HIREK.

A szakmányoló-bizottság felhívása. A jug. sajtóiroda jelenti: A direkcia plena (hadiszakmányoló-bizottság) jelenti hivatalosan: Többszöri rendelkezés dacára, amelyeket egy katonai, valamint a rendőrhatalóságok kiadtak, a direkcia plena utoljára figyelmezteti a veliki becskerekeli és környékének közönségét, hogy a legrövidebb időn belül jelentse be és adja át a birtokában lévő németektől vagy a volt osztrák-magyar hadseregtől vásárolt bármiféle tárgyakat avagy oly tárgyakat, amelyek kincstári tulajdon képeztek, valamint azokat is, amelyek német vagy volt osztrák-magyar hadseregbeli egyénektől mint magántulajdon átvonulásuk alkalmával itt maradtak, éppugy az itt hátrahagyott lovakat, szarvasmarhákat és más lábasjóságot. A bánati lakosság, amely távolabb lakik Vel. Becskerektől, köteles az említett tárgyakat és állatokat a legrövidebb időn belül átadni a helybeli hatóságnak. Aki ezen felhívás megjelenésétől számított 15 napon belül nem jelentené be avagy nem adná át az említett tárgyakat és állatokat, később mégis találnának nála ilyesmit, eljárás indítanak ellene állami vagyonnak eltitkolása miatt és a törvény értelmében a legszigorubbán megbüntetik. A Direkcio Ratnog Plena megbízásából: V. Milyt alezredes. Vel. Becskerek, Kralya Petra trg.

Babunsky vajda meghalt spanyolnáthában. Belgrádból jelentik: Egy Vélesből jött távirat közli a szomorú hírt, hogy Sztokjovits Jovan Babunsky vajda ott 42 éves korában meghalt spanyolnáthában. A legendás hős 20 év óta csatáról-csatára járt, az ellenség golyója nem bírta leteríteni és most a Szerbiában is dühöngő spanyolkórnak áldozatul esett. Babunsky vajda volt az, aki évekig küzdött Szerbia és Macedónia felszabadításáért.

Kamarai ülés. A Velikibecskereki Kereskedelmi és iparkamara szombaton ülést tartott Jovanovic elnök vezetése alatt. Az elnök bejelentette, hogy a beográdi kormány hivatalosan elismerte a kamarát mai összetételében s működéséhez az ideiglenes engedély leérkezett, miért a kamara működését már megkezdette. Az elnök még bejelentette, hogy Beográdon illetékes helyen eljár a kereskedőket és iparosokat érdeklő többféle ügyekben és mindenütt a legnagyobb előzékenységgel találkozott.

Házasság. *Csupics* József, Fehértemplom város rendőrkapitánya f. hó 15-én házasságot kötött *Kugel* Piri kisasszonnyal.

A Téglygyári és Építőipari R.-T. tegnap tartotta II. évi rendes közgyűlését a helybeli Torontali Kaszinóban, a részvényesek élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés Elek Győző ig. tag elnöke alatt, egyes részvényesek hozzászólása után, az igazgatóság javaslatát az 1919. évi nyereség felosztására vonatkozólag elfogadta és az igazgatóságnak, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta. Az igazgatóságba Lózsa Zsigmond ur, a felügyelő-bizottságba Mihajlovits Dusan ur egyhangulag beválasztott. Az igazgatóság ezután is értesíti a t. részvényeseket, hogy az 1919. évre szóló 2. számú részvény-szelvényeket a holnapi naptól kezdve saját pénztáránál a hivatalos órák alatt 32 koronával beváltja.

Obedeau Pal dr. cefolata. A multkoriban irtunk arról, hogy milyen hir terjedt el a Becskerekről Temesvárra költözött Obedeau Pal dr. ügyvédéről. Már akkor úgy irtuk, hogy a hir csak rémhir és nem lehet semmi alapja. Obedeau Pal dr. is úgy látszik értesült róla, hogy Becskereken meggyilkolásának hire terjedt el, mert tegnap Zsombolyáról a következő táviratot küldte a „Torontál“-nak:

„Kérem a rólam elterjedt teljesen alaptalan híreket megcáfolni Dr. Obedeau.“

Készséggel adunk helyt a cáfolatnak, amely véget vet az alaptalan, kőszá hirnek.

A vojvodinai keresk. alkalmazottak és magán-hivatalnokok szervezetét február 15., vasárnap kongresszusra hívták egybe Verseczre. Miután azonban csupán a bánáti és egy zagrebi delegátus jelent meg, a gyűlést véleményező konferenciává alakították át. Megjelentek: *Brkity* Vojin, a szociálpol. miniszterium osztályfőnöke, *Pfeiffer*, a zagrebi központ delegáltja, veliki becskereki, kikindai és pancsovai kiküldöttek, a verseczi Ifjúsági ker. egylet s a Magán-hivatalnok egylet funkcionáriusai. *Nedelykovity* Milivoj, az Ifj. ker. egylet elnöke nyitotta meg a városi tanács nagytermében megtartott gyűlést, jegyzőkönyvvezetővé Pavlovity Kosztát, ugyanazon egylet titkárat választották meg. Az összes delegáltak előadták a hivatalnokok s alkalmazottak kedvezőtlen anyagi helyzetét s rámutattak egy országos központ alapítására, mely hivatva lesz érdekeiket megvédeni. Miután érdemleges, egész Vojvodinára kiterjedő határozatot nem hozhattak, elvileg megállapítják az alapítandó központ irányát. Csupán gazdasági szempontokat követ eszerint a központ, távol áll minden politikától. Szindikalista alapu tagjai tehát bármely pol. párthoz tartozhatnak. Különösen kikapcsolják a kommunista-szocialista irányt. A Bánát részére Pancsován ideiglenes titkárságot és szaklapot (Trgovački Nameštenik) alapítanak. Egyesítették a szervezeti tagdíjakat, az ebből befolyó jövedelmeket arányosan felosztják a zágrábi országos, a pancsovai bánáti és a helyi organizációk között. Az egész Jugoszláviára érvényes kongresszust legkésőbb áprilisban tartják meg Brod na Savi-ban, ezen eldől az a kérdés is vajjon Beograd vagy Zágráb legyen a centrum székhelye.

Repülés Európából Középfrikába. Párisból jelentik, hogy Lefrane sorhajóhadnagy, aki Nizza mellől, Saint Raphaeltől vízi repülőgépen Dakarba indult, február 14-én szerencsésen elérkezett céljához. Utközben Marokkóban, a Kanári-szigeteken és Port Etienneben szállt le. Lafranc az első repülő, aki Európából légi uton Dakarba jutott.

A nagy földbirtokok és az agrárreform. A „B. Glasnik“ írja: Az agrárminiszter egyetértve a földművelésügyi miniszterrel, új rendeletet adott ki a nagy földbirtokok igazgatásáról és ellenőrzéséről. Ezen rendelet alapján az összes nagybirtokokat állami felügyelet alá veszik, szükség esetén pedig állami igazgatás alá is. A nagyföldbirtokosoknak szabad kezet adnak a gazdaság vezetésében azon a területen, amelyet ideiglenesen nem vettek el tőlük és nem adták ki bérbe földnélkülieknek. A nagybirtokosok kötelesek gazdaságos beosztással gazdálkodni az állam felügyelete mellett és kötelesek mintagazdaságokat létesíteni. Kötelesek belterjes gazdaságot üzni és állattenyésztéssel foglalkozni, valamint cukorrépat termelni. Az összes nagybirtokosok kötelesek kereskedelmi könyveiket szerb, horvát avagy szlovén nyelven vezetni.

A pápa tiltakozik a cölibátus eltörlése ellen. Rómából jelentik, hogy az Osservatore Romano újabb pápai levelet közöl, amelyet január 29-én küldött a Szentatyá a prágai érseknek. A levélben megismétli január 3-iki levelében kifejtett álláspontját, amely szerint a Szent-szék semmiesetre sem hajlandó hozzájárulni azokhoz az újításokhoz, amelyeket a cseh-országi katolikus egyházban terveznek és elsősorban a papok nőtlenségéről szóló egyházi törvény hatályon kívül helyezése ellen tiltakozik.

Öngyilkos táblabíró. Szegedről jelentik: Dr. *Maszi* János táblabíró a mult héten revolverrel fölbölte magát és azonnal meghalt. Még fiatal ember volt dr. Masa. Tettét valószínűleg gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

Francia-német romantika. Rohamlépésekben követik egymást az események — de a romantika mégsem hal ki az emberekből. Ezt bizonyítja a Deutsche Journalpost legújabb hira, mely a világháború egyik kedves emlékét említi fel. A Mannheim melletti Friedrichsfeld német kőáruházaiban a háború alatt egy francia tiszt, gróf Hill-Lomballerie, champagnei nagy szőlőbirtokos volt az ott dolgozó francia foglyok munkafelügyelője. Ugyanabban a gyárban dolgozott a tizenhétéves Ohlhäuser Eleonóra is, akibe a gróf beleszeretett. A hadifoglyok kiszolgáltatása után a gróf visszatért ugyan hazájába, de nemrégiben megjelent néhány rokonával Friedrichsfeldben és megkérte a fiatal leány kezét. Megtörtént az esküvő és a vidám házasságkötésre a gyár számos munkása is hivatalos volt.

A klasszikus szépségek titka. Évezredek óta próbálgatják már a görög művészet titkát felfedezni és megállapítani, honnan ered ezeknek a műveknek klasszikus szépsége. Már a rómaiak is azt hitték, hogy a görögök különösen szerencsés „viszonyát“ találták meg a testi formáknak, ami által ilyen ideális szépségeket tudtak alkotni. Leonardo da Vinci mélyreható kutatást végzett ezen a téren és egy lineáris viszonylatra jött rá, amit sectio divina-nak nevezett el és Kepler csillagász ennek a felosztási elméletnek misztikus jelentőséget tulajdonított. A görög szépségek rejtélyének megoldására irányuló állandó törekvésekhez csatlakozik most egy amerikai tudós, Jay Hambridge archeológusnak munkája, aki teóriájáról jelentést terjesztett a hellén tanulmányok fejlesztésére alakult angol társaság elé és felfogásának ott sok hívet szerzett. Tizenöt esztendőös beható kutatásának eredményéről a Timesben is beszámol. Rendszere, a dinamikus symmetria, abból a felfogásból indul ki, hogy a görögöknek megállapított arányszámuk volt a tökéletesen szép emberi test ábrázolására. Ha egy ilyen ideális szépségű testalkatot olyan négyszögbe állítunk, amelynek magassága az ember testének magassága, a szélessége pedig vízszintesen kiterjesztett két karjának szélessége, akkor a négyszög hosszúsága és szélessége egyaránylik egymáshoz, mint kettő az öt négyzetgyökéhez. Ez a matematikai arány uralkodik Hambridge szerint az egész görög művészetben és a Parthenon architektúrájában is. Az amerikai tudós ezeket az arányszámokat bizonyos természeti formákban is feltalálni véli és teóriájából messzemenő következtetéseket von, amelyek minden esetben érdekesek, de azért még bővebb vizsgálata szorúlnak.

Egy kém kivégzése.

Funck Rudolf osztrák tüzértisztet a francia hadbíróóság kémkedés miatt halálra ítélte és az ítéletet rajta néhány nappal ezelőtt Vincennes várában végre is hajtották. Funck ötvennégy éves volt és azzal vádolták, hogy Párisból nagyon kiterjedt kémvizitátot vezetett. Spanyolországon keresztül értesítette mindig a német vezérkart azokról a pontokról, ahol a német messzehordó ágyúk lecsaptak és így lehetővé tette azoknak helyesebb beállítását. Hamisított okmányok segítségével irországinak adta ki magát és állást vállalt egy párisi bankcégnél. Abban a pillanatban tartóztatták le, amikor a francia frontot át akarta lépni, hogy Spanyolországba utazzék.

Már hét hónappal ezelőtt hozták meg ellene a halálos ítéletet, de ő az utolsó pillanatig is bizott az elnök kegyelmében. Mult vasárnap még azt mondta az öt meglátogató lelkésznek, hogy nem lehet őt kivégezni, mert ő nem áruló, hanem katona, aki felebbvalóinak parancsát teljesítette és így őt csak internálni lehet.

Mélyen aludt cellájában, amikor a kivégzés hajnalán öt órakor felkergették. Ekkor már maga előtt látta végzetét, de rendkívül nyugodtan viselkedett. A jelenvolt hadbíráknak, akik bátorítani akarták, azt mondta:

— Ne nyugtalankodjanak miattam. Nem félek.

Nyugodtan felöltözködött, mintha sétára készülné, kifésülte bajuszát, mely a fogságban egészen megöszült és meggyónt. Az ügyvédjének azt mondta, hogy még fontos közléseket akar tenni neki, mert ártatlannak érzi magát. Nyugodt kézzel és tiszta franciasággal irt ezután egy hosszú nyilatkozatot, amelyet átadott a hivatalos személyeknek...

Reggel hét órakor automobilon Vincennes várába vitték. Amint a fogház udvarára ért, katonai trombitajelek szólaltak meg, amelyek az egész aktus alatt tartottak. Funck nyugodt lépésekkel ment a bitófa alá.

— Felesleges, hogy megkötözzenek, — mondta a katonáknak.

Ezért csak lazán, inkább a forma kedvéért kötötték oda a fához, de kivánságára még a szemét sem kötötték be.

Még egyszer felolvasták előtte az ítéletet, azután eldobta kalapját, keresztet vetett magára, megcsókolta lelképásztorát... A tizenkét katona tüzel, de Funck még él... Csak a kegyelemlövés oltja ki életét.

Holttestét, minthogy senki sem jelentkezett érte, az orvosi fakultásnak adták át.

Funck főhadnaggyal egyidőben bűntársát, a spanyol Louis Guasparet is ki kellett volna végezni. Ő azonban beteg és megigértte, hogy leleplezi még a bűntársait is és felvilágosításokat ad a német kém szervezetről. Az ítélet végrehajtását így órá vonatkozólag az utolsó pillanatban elhalasztották.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a
„TORONTÁL“-t

Consortium d'orient
Office de liquidation des Stocks de l'armée française
Novisad, Kralja Petar trg 3.

Eladásra kerül 366
33 db különféle teherautó.

Megtekinthetők: Novisadban, a Magyar-utcában.

Gyermekkel jól bántani tudó

nevelőnőt

keresek 4-től 8 éves gyermekeim mellé. 364

Özv. Probst Alfrédné
Torontálszécsány.

A fehértemplomi törvényszéktől.
P. 2137—1919. sz. 281

Hirdetmény.

A fehértemplomi törvényszék közhírré teszi, hogy Bäumchen Ignácné szül. Lösch Erzsébet nagyszámi lakos részéről az 1911: I. t.-c. 748. §-ának alapján előterjesztett kérelem folytán az állítólag eltűnt Bäumchen Ignác volt nagyszámi lakos holtjának nyilvánítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügygondnokul dr. Leitner János fehértemplomi ügyvédet rendelte ki.

Felhívja a törvényszék az eltűntet és mindazokat, akiknek az eltűnt életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot az eltűnt életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az eltűntnek életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság az eltűntet a jelen hirdetménynek a Sluzsbine Novine és a Torontál-ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hónap letelte után bírósággal holtjának fogja nyilvánítani.

Fehértemplom, 1920. évi január hó 28. napján.

Schlachta s. k., törvsz. bíró.

A kevevárai járásbírószéktől.
1386—1919/3. sz. 304

Idéző hirdetmény.

A kevevárai járásbírószék közhírré teszi, hogy Kevevárai Bank Rt. felperesnek Hódy János alperes ellen 600 K s jár. iránt indított perében a per felvételére és érdemleges tárgyalására határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1920. évi március hó 29. napján délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében (17. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Hódy János alperes részére, aki ismeretlen helyen tartózkodik, ügygondnokul dr. Bartulov Gáspár ügyvédet (lakik Keveváran) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alperest, hogy a fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviselőre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Kevevára, 1920. évi február hó 4. napján.

Dr. Reechel s. k., jbiró.

1 1/2 m

táblaüveg

teljes ládákban kapható

BENO JÓZSEF üvegkereskedőnél

Veliki Becskerek. 365

Ára négyzetméterenkint 150 korona.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Rüht és viszketeget

172 4 nap alatt biztosan gyógyít a katonaságnál kitiűnően bevált

SVRABULIN

Kapható csak a NIKOLICS-gyógyszertárban
Nagybecskerek, Gabona-tér.

Csinosan 362

butorozott szoba

teljes ellátással, esetleg 1—2 ur számára,
azonnal kapható

Princ Gyorgyeva (Bonnáz) u. 4. sz., I. em.

Eine deutsch sprechende intelligente **FRAU**
die perfekt kochen kann, in häuslichen Arbeiten mithilft, wird für **sofort gesucht**. Offerte mit Angabe der Ansprüche, des Alters, zu richten an

367

FRIEDRICH HUBER Homokos

Lakásváltozás miatt

butorok

olcsón kaphatók.

363 **Özv. dr. Menczer Izidorné.**

Egy 1 és fél éves siementhali

tenyészbika

eladó. 361

Bővebbet: **TRENDLER ZSIGA**, Antalfalva.

Karbid nagyban legolcsóbb napiárban.

Nagy választék karbidlámpákban. • Nagymennyiségű la karbid égő olcsón kapható. • Cink és horgonyzott vaslemez raktáron. • Patkószögek kg-ja 25 koronáért. • Műszaki cikkek, tömitések és szerszámárak. 341

Fischer Testvérek Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 15

VOLTA

műszaki és villamossági

R.-t.

Vel. Becskerek, Fő-utca
Kovács-ház. Telefon 137.

A Volta

mindent szerel, javít!

A Volta

írógépeket javít és tisztít szakképzett technikusával.

A Volta

raktáron tart:

Installációs cikkek

Villamossági „

Fényképészeti „

Optikai „

Írógépkellékeket (szalagot)

Szerszámokat nagy választékban

Szegeket, facsavarokat minden méretben

Villamos vasalókat, teafőzőket csillárokat

Asztali és éjjeliszekrény lámpákat

Vegytisztó kénsavat stb. stb.

A Volta

bálok, mulatságok alkalmával jutányos áron szolgáltat villamos világítást saját gépeivel.

Megérkezett a

Volta külföldi áruküldeménye.

Figyelje a

VOLTA kirakatait!

Hirdetések

felvételnek

a

„Torontál“

kiadóhivatalában, Zápolya-utca 1.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.